

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeinentiis & Præcedentiis

**Luca, Giovanni Battista de
Coloniae Agrippinae, 1691**

Disc. XX. Parmen. Præcedentiæ. De præcedentia inter Archidiaconum & Archipresbyterum, & ad quem respectivè pertineat; absente vel impedito Episcopo, majores ac pontificales functiones peragere; Et àn ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

quoad actum, seu exercitium pertinent ad primam Dignitatem tanquam principale & dignius membrum istius corporis, Eodem modo, quo juxta quotidianam praxim in omnibus functionibus & actibus, etiam prophanis, & merè ceremonialibus, in quibus Capitulum, Civitas, seu aliquod Collegium, tam Ecclesiasticum, quàm saeculare, totum & collegialiter de facto intervenit, dignior seu primus inter illius corporis membra pro omnibus loquitur, Ac eo modo quo Christo interrogante totum Collegium Apostolorum, quem eum esse dicerent, Petrus tanquam inter eos primus ex persona omnium respondit, *Tues Christus filius Dei vivi, &c.* Atque ista est ratio, ob quam hujusmodi functiones pertinent ad primam Dignitatem, quia licet in actibus merè capitulatis, Dignitates non sint de Capitulo, in praeminentialibus tamen sunt de isto corpore, ejusque membra digniora.

Adeo ut non desint volentes, de jure, ac circumscripta Concillari dispositione, jurisdictionem Episcopalem habitu competentem, Capitulo, in exercitio spectare ad Archidiaconum seu primam Dignitatem, Quod etiam post Concilium aliqui volunt, illo intermedio tempore, quo ad Vicarii deputationem proceditur, licet hæc opinio cessante consuetudine non sit recepta; Cum de reliquo nulla videatur differentia inter istas functiones concernentes personam Episcopi infirmi vel mortui, & alias, quoniam ut habetur in *Mediolanen. inser. dicti sub tit. de jurisdictione disc. 30.* hujusmodi functiones funeris Viti in loco primarii, inter majores & pontificales numerandæ videntur.

Ideoque concludebam, punctum generaliter, & indefinitè consistere in eo, quod quemadmodum quoad jurisdictionalia, & alia concernentia Ecclesiae administrationem, Capitulum facultatem habet exclusivè ad Dignitates, alium deputandi in Vicarium & Oeconomum pro jurisdictionis, ac administrationis exercitio, ita etiam eandem facultatem habeat quoad hujusmodi praeminentialia ex consuetudine, non contra, sed præter jus, cum aliud sit agere de casu controversiæ inter ipsas singulares Dignitates, ut minus dignus præcedat digniorem, in quibus terminis inttat juris resistantia; Aliud verò inter ipsam corpus habens praeminentiam habituale, & ejus membra, in quibus se sedeat exercitium.

vè pertineat, absente vel impedito Episcopo, majores ac pontificales functiones peragere; Et àn hodiè hujusmodi praeminentiæ competant ratione ipsius Archidiaconalis, seu Archipresbyteralis Dignitatis, vel potius ratione primæ Dignitatis, quocumque vocabulo nuncupetur.

SUMMARIUM

- 1 **F**Acti series.
- 2 Resolutio Sacrae Congregationis.
- 3 Distinguuntur puncti seu inspectiones causæ.
- 4 In Italia regulariter Archidiaconatus est prima Dignitas.
- 5 Quomodo dignoscatur prima Dignitas.
- 6 An ex se sine in loco digniori.
- 7 In eadem Ecclesia possunt esse due majores, & prima Dignitates coequales.
- 8 Sinistrum latus quandoque dignius reputatur.
- 9 Non implicat quandoque minus dignum occupare locum digniorem, & de ratione ob quam in choro Archipresbyter sedeat in digniori loco quàm Archidiaconus.
- 10 Praeminentia explicandi functiones pontificales, & majores spectat ad primam Dignitatem quocumque nomine nuncupetur.
- 11 De decisionibus agentibus de Archidiacono cum Archipresbytero quomodo intelligende sint.
- 12 De ratione ob quam ad primam Dignitatem hæc pertinent.
- 13 Quomodo intelligenda sint ea, quæ apud canones habentur de Archidiacono & Archipresbytero.
- 14 Archidiaconus, & Archipresbyter nostrorum temporum sunt tales non propriè, sed ab usurè.
- 15 De dicto Innocentii circa Archidiaconum Parmae & num. 23.
- 16 Consuetudo in hac materia debet esse immemorabilis.
- 17 De requisitis immemorabilis, & quomodo præactet Sac. Congregatio in concedenda remissoria.
- 18 Sententia recipi interpretatorem à jure.
- 19 Unde provemiant æquivoca, quæ in hac materia sumi solent.
- 20 De ratione, ob quam Archipresbyter in ista Ecclesia non potest præterdere has praeminentias.
- 21 Non defertur Doctoribus circa consuetudines ac ea, quæ facti sunt.
- 22 Innocentius IV. fuit Canonicus Parmen.
- 23 Expenditur dictum Innocentii, de quo n. 15.

DISC. XX.

Ntiqua est præcedentiæ, ac præeminentiarum controversia, inter Archidiaconum, & Archipresbyterum Cathedralis Parmen. in qua ex aliis præcedenti sæculo in causa scriptibentibus, quorum labores oblivionis sepulchro non subjecerunt, pro Archidiacono scripsit *Barbatia conf. s. lib. 2.* & pro Archipresbytero *Riminald. jun. conf. 151.* Unde de anno 1575. prodit sententia Episcopi, per quam declaratur, Archidiaconum uti obnoxiem primam Dignitatem, tam de jure, quàm ex dispositione cujusdam libri illius Ecclesiae *Ordinarii*, seu *Bernardi* nuncupati, in omnibus functionibus ac actibus, tam publicis, quàm privatis, præ-

P A R M E N,

P R A E C E D E N T I Æ

P R O

A R C H I D I A C O N O,

C U M

A R C H I P R E S B Y T E R O C A T H E D R A L I S.

Casus disputatus in Sacra Congregatione Rituum, & Resolutus ut infra.

De præcedentiâ inter Archidiaconum & Archipresbyterum, & ad quem respecti-

præcedere debere Archipresbytero, aliisque Dignitatibus, præterquam in administratione Divinorum, ac etiam in quasi possessione sedendi in primo stallo chori à dextris Episcopi, in qua præeminentia concessa fuit Archipresbytero manentio, salvis in hoc iuris Archidiaconi in petitio; Cum autem in hoc sæculo casus dedisset, prædecessorem Archidiaconum, spatio annorum circiter 35. solo Diaconali ordine contentum suæ Dignitati annexo, ad presbyteratum ascendere nolisset; Hinc proinde cessavit occasio hujusmodi controversiarum super præeminentia explicandi pontificales, ac majores functiones in divinis, hoc tempore per Archipresbyterum utpotè Sacerdotem explicatas; Resignato verò Archidiaconatu successori presbytero, Hic præterdere cœpit hujusmodi functiones ad se spectare, & quamvis ad iurgia evitanda concorditer compromissum inierint, attamen arbitri inter se discordes consilium petierunt à Sacra Rituum Congregatione, à qua post pluries propositam causam prodit quædam resolutio, cui neutra partium acquirerit, unde propterea pendet repositio.

In hujusmodi autem disputationibus; præsertim in ultima, quando nota erant utriusque partis motiva, & fundamenta, scribens pro Archidiacono, pro clario-
3 ri, ac methodica resolutione, distinguebam controversiam, in quatuor inspectiones, seu punctos; Primum nempe circa qualitatem primæ Dignitatis post Pontificalem penes quem hujusmodi contententium resideret; Secundò circa functiones pontificales; & primarias ad Episcopum volentem regulariter pertinentes, prout sunt, delatio sanctissimi in solemnibus processionibus Corporis Christi, & Cœnæ; distributio candelarum, palmarum, & cinerum, celebratio missæ solemnis in diebus Nativitatis Domini, Resurrectionis, Pentecostes, & Sancti Titularis, seu præcipui Protectoris, cum similibus, Ad quem scilicet, absente, impedito, vel nolente Episcopo, hujusmodi functionum explicatio pertinet in merito puncto juris seclusa consuetudine; Tertio circa præcedentiam, ac præeminentias in genere in reliquis omnibus functionibus, & actibus, tam publicis, quam privatis, ac tam jurisdictionalibus, quam cæremonialibus explicari solitis per aliquam Dignitatem, Ut sunt præsidere in Choro, convocare Capitulum, dirigere processiones, indicere principium, vel finem officii, dare candelam, palmam, & cinerem ipsi Episcopo celebranti, eidem præsentare ordinandos, cum similibus; Et quartò demum, posita in præmissis omnibus dispositione juris, An, & in quo illa alterata sit per hujus Ecclesiæ particularem consuetudinem, vel statutum, seu librum, qui nuncupatur *Ordinaris*, seu *Cæremiale Bernardi*.

Quoad primum dicebam, tam de jure, quam de facto, fundatam esse Archidiaconi intentionem super qualitate, seu præeminentia primæ Dignitatis; De jure siquidem in Italia non docto de limitatione, regula est, Archidiaconatum esse primam Dignitatem, Archipresbyteratum verò secundam, ut cæteris allegatis habetur apud *Barbos. de canon. cap. 5. numer. 38. & sequen. & sæpiùs firmavit Rota*, præsertim apud *Merlin. decis. 192. nu. 3. & dec. 443. numer. 23. pag. 9. rec. & 99. pag. 10.* in quibus concordantes; Et de facto, quia semper Archidiaconatus confertur consuevit per Sedem Apostolicam tanquam prima Dignitas, ob fixam, & invariabilem reservationem resultantem à

regula quarta; E conversò autem Archipresbyteratus confertur consuevit per Ordinarium, quando accidentaliter reservatio ratione mensium, vel ex alia circumstantia aliud non induxit, quod est potissimum inditium, exclusivum primæ Dignitatis, ut advertitur *dicta decis. 99. par. 10. recent;* Et clariùs accedentibus, *dicta sententia Episcopi lata de anno 1575, & quampluribus enunciatis*; tam in Synodis, quam in aliis actibus publicis, & privatis, ita ut reflectendo etiam ad veritatem, casus haberetur deindubitabili, prout habuit etiam Sac. Congregatio.

Atque observabam, quod non solum *Barbatia*, ubi supra scribens pro Archidiacono, id supponit tanquam absolutum, sed idem *Riminald. jun. d. conf. 157.* scribens pro Archipresbytero id supponit, & non audeat asserere contrarium; Verum in his disputationibus id negabant moderni scribentes, qui ad inducendam in Archipresbytero dictam qualitatem primæ Dignitatis, ponderabant eam circumstantiam, quod Archipresbyter sederet in Choro in primo loco ad dexteram Episcopi, quod denotat hanc esse primam Dignitatem, quia dignior cæteris præfertur ex deductis *decis. 518. numer. 3. par. 1. divers.* cum aliis per *Adden. ad Gregor. decis. 411.* Ac etiam quia in dicto cæremonialibus, seu libro hujus Ecclesiæ, Archipresbytero demandantur primariæ, & pontificales functiones, Et quod magis, quia ex Brevi Pauli III. Archipresbytero generaliter commissæ dicuntur causæ appellationum ex delegatione Apostolica, quod argumentum est primariæ dignitatis.

Neque obstat dicebant quod Archidiaconus regulariter sit prima Dignitas, quoniam ut constat plurium Ecclesiarum observantia, etiam in Italia id cernimus limitatum, nam in Cathedrali, seu Metropolitana Neapolis est Primicerius seu primus Diaconus, ut enunciat *dicta decis. 99. par. 10. rec. in Cathedrali Melphien. est Cantor, ut apud Oribon. decis. 58.* & in plerisque aliis est Decanus, Accrespondendo ad dictum argumentum, quod tam per dictam sententiam anni 1575, quam per observantiam reservationis fixæ probata videatur qualitas primæ Dignitatis etiam in Archidiacono, dicebatur, quod non incongruit in eadem Ecclesia duas adesse majores, seu principales dignitates cœquales, quibus idem titulus conveniat, ita ut æqualiter cadant sub dicta reservatione *regula quarta* ex deductis *dicta decis. 99. nu. 4. par. 10. rec.*

Verùm hæc præsentio nullum prorsus habebat probabile fundamentum, quoniam licet non impleret dari istum concursum duarum dignitatum æque principalium, Nilominùs id non præsumitur, sed est probandum, ut *ead. decis. 99. par. 10.* quæ videtur materia magistralis, unde propterea dum præsumptio est juxta generalem Italiam usum ad favorem Archidiaconi, ac etiam pro unitate primæ Dignitatis, idcirco dicebam, Archipresbyterum gravari onere perfectæ, & concludentis probationis, quæ non aderat, sed potius clarè excludebatur tam per dictam sententiam, per quam explicite Archidiaconus declaratur prima Dignitas discretivè ad Archipresbyterum, & alias Dignitates tanquam inferiores, quam etiam per plures testes de communi reputatione, & fama, & clariùs per dictam observantiam univocam, & concludentem fixæ reservationis *ex regula 4.*

E conversò autem adminicula, quæ adducebantur in contrarium sunt univoca nil concludentia, illud

illud praesertim deductum ex dicta delegatione Apostolica ad causas appellationum cognoscendas, cum id arguat quidem eam esse Dignitatem, cum Sedes Apostolica non soleat huiusmodi delegationes facere nisi personis in Ecclesiastica Dignitate constitutis, non tamen perneceffe habentibus primam, seu maiorem, cum pendeat ab arbitrio Pontificis, ut quotidiana praxis docet, & comprobatur idem Breve, dum absente Archipresbytero, eadem delegatio dirigitur antiquiori, seu Praesidenti Canonico, & tamen iuxta hanc lectionem, dum in confesso erat Archidiaconum esse etiam primam Dignitatem coaequalem, huic potius in absentia rescribi debuisset.

Ad locum verò digniorem in Choro, tres dabantur responsiones, Primò, quia non est inconveniens, ut sinistrum latus iuxta diversos mores dignitas reputetur ex deductis per *Gonzal. ad reg. 8. gloss. i. num. 36. & sequens; & gloss. 51. numer. 55. & sequens. Gratian. discept. 106. num. 43. Bursat. & Adden. dec. 488. num. 8.* Atque servatum videmus in antiquis imaginibus Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli.

Secundò quia non implicat, in uno actu particulari, minus dignum praecedere digniorem, & occupare meliorem locum, cum implicantia, seu corruptela adesse dicatur, quando id esset generale ex deductis apud *Greg. & Adden. decis. 124. & 310.* potissimè quia cum antiquitas, ut infra Archipresbyter esset Vicarius natus in divinis, & spiritualibus, utpotè constitutus in ordine sacerdotali, ex quo Archidiaconus quamvis habens maiorem jurisdictionem in temporalibus utpotè constitutus in solo ordine diaconali non habeat divinarum administrationem, ideo non mirum, si in Choro, ubi non agitur nisi de divinis, ratione huius exercitii, primus locus apud Episcopum ministranti conceditur, Et tertio demùm, quia ex eadem sententia patet, id esse in lite dum decernitur manentio ad favorem Archipresbyteri in solo possessorio, reservatis iuribus Archidiaconi in petitorio, unde propterea confirmatur status, neque de super fundamentum constitui potest; Et sic reverà quoad istam primam inspectionem casus videbatur omnino planus, discursu seu disputatione indignus, ut agnoscebant iidem scribentes, dum eodem tempore recurrebant ad particularem consuetudinem, ut infra.

Quo verò ad secundam inspectionem super puncto seu quaestione juris in genere de praecedentia inter Archidiaconum & Archipresbyterum, ac super praeminentia explicandi pontificales, ac primarias functiones, Dicebam quod tam *Barbata* pro Archidiacono quam *Riminald. jun.* pro Archipresbytero ut supra scribentes, utpotè parum callentes praxim Romanae Curiae, in hac parte aequivo-carunt, desumendo totum ex iis, quae per Decretales disposita habentur in titulis de officio Archidiaconi & de officio Archipresbyteri, cum adnotationibus canonistarum ibidem; Hoc autem est æquivocum clarum, quoniam id non provenit ex peculiari qualitate unius vel alterius dignitatis, sed ex circumstantia, quod sit Dignitas prima seu principalis in Ecclesia, quocumque nomine nuncupetur; Si enim prima Dignitas nuncupatur Decanus, ut frequentius est in Hispania, seu Praepositus, ut frequentius est in Germania, seu quocumque alio vocabulo, ut videmus in Italia, quod est Cantor, ut apud *Onobob. dicta dec. 58. seu primus Diaconus. Card. de Luca de iurisdict. &c. & Praeminent.*

nus ut dicta dec. 99. par. 10. rec. cum similibus, tunc ad istam pertinent omnia ea, quae apud Sac. Canones, & per DD. habentur de Archidiacono, de quo frequentius DD. loquuntur in concursu Archipresbyteri ex dicta generali consuetudine praesertim Italiae, quod prima & secunda dignitas in Ecclesiis Cathedralibus sub his vocabulis explicari solent; Id enim ut dictum est provenit ratione Dignitatis primae, ut patet ex collectis per *Barbos. in summa Apostolicarum decisionum verbo Dignitas prima, collectan. 253. & verbo functiones collectan. 391. & bene declaravit eadem Sac. Congregatio, ad petitionem Archidiaconi istius Ecclesiae sub die 28. Aprilis 1640. per haec verba praecisa.*

Sacra Rituum Congregatio iuxta alia respondit, functiones Episcopales Episcopo absente vel impedito spectare ad primam Dignitatem, quocumque nomine nuncupetur, dummodo sit in sacerdotali ordine constituta, & propterea in casu proposito omnia munia, quae ad Episcopum pertinerent, si praesens esset Archidiaconus prima Dignitatis competere, & signanter delationem Sanctissimi Sacramenti in die eius festi, dummodo Archidiaconus etiam missam solemnem eo die celebret. Die 28. Aprilis 1640.

Et sic plures resolutiones Sac. Congregationis editae pro Archidiacono contra Archipresbyterum, ut sunt praesertim in una *Malphitien.* per quinque vices circa annum 1628. accerrimè disputata, Et me scribente pro Archidiacono de anno 1651. in una *Vigilien.* & in aliis, ac etiam resolutio Rotae in *Vierbien. coram Sacro dec. 244. par. 3. rec.* ubi etiam de Archidiacono contra Archipresbyterum, proveniunt à casu, ex eo quod iuxta frequentiore usum sub hoc nomine prima secunda Dignitas explicari solent.

Ratio enim huiusmodi praeminentiarum, ut advenit in *Majoricen. supra disc. preced.* in eo consistere videtur, quod cum ipsius Cathedralis corpus formale constituatur intus & unitim ab Episcopo tanquam capite, & à Capitulo tanquam reliquo corpore, exinde resultat, praeminentia & jurisdictionalia per quoddam jus non decrescendi integrè resident penes Capitulum tanquam reliquum corpus, cuius vice & nomine prima Dignitas nomine omnium tanquam primum in ordine seu primum membrum, explicat huiusmodi actus ab ipso corpore inanimato non explicabiles, ideoque illa distinctio de Archidiacono existente vel non existente in ordine presbyterali hodiè non percutit jus sed factum, eo quia ubi constitutus in prima dignitate talem ordinem non habet, explicare non potest huiusmodi functiones non nisi per constitutum in ordine sacerdotali explicabile, & sic accidentaliter ex defectu ordinis ad id necessarii.

Aniqua verò distinctio, quae apud Sacros Canones & Canonistas habetur de Archidiacono ministrante in temporalibus & Archipresbytero ministrante in divinis, procedebat quando erant in usu huiusmodi Dignitates per veritatem, ob administrationem utriusque de jure incumbentem, quoniam unus erat Episcopi Vicarius natus in temporalibus, alter verò in spiritualibus; Ista autem Dignitates hodiè non sunt amplius in usu, unde Archidiaconus & Archipresbyter hodiè dicuntur tales abusive, aliquas prioris dignitatis reliquias retinentes quoad caeremonialia tantum, ut cæteris allegatis habetur apud *Lotter. de Benef. lib. 1. qu. 16.*

G g num.

num. 107. cum sequen. Sanchez de matrim. lib. 3. disp. 27. in fin. ubi de quaestione, an coram Archipresbytero tanquam Parocho generali seu Vicario in spiritualibus per totam diocesim contrahi possent matrimonia ad formam Concilii Tridentini, & deciditur negativè.

Atque hinc advertendam resultare tertiæ inspectionis seu puncti resolutionem super aliis functionibus non pontificalibus, sed primis seu majoribus post eas, quoniam licet in caeremonialibus seu pontificalibus hujusmodi functiones Archidiacono seu Archipresbytero, vel alteri Dignitati respectivè dirigantur, Attamen ita disponitur, cum dicto præsupposito efformato à frequentiori usu præsertim Italiae, ex regula quod leges adaptantur ad ea, quæ frequentius accidunt; Sed si casus præbeat, primam, ac respectivè secundam Dignitatem alio vocabulo nuncupari, tunc ea quæ disponunt de Archidiacono & Archipresbytero, istis respectivè Dignitatibus conveniunt & applicanda sunt, atque in hoc versatur frequens æquivocum leguleicorum in solaverborum formalitate immorantium.

Quare major ac tota hujus causæ difficultas residebat in hujus Ecclesie particulari statuto vel consuetudine, quæ ex pluribus deducebatur; Primò scilicet ex pluribus testibus deponentibus hujusmodi pontificales vel majores functiones per Archipresbyterum, non autem per Archidiaconum explicari consuevisse; Secundo ex dicto caeremoniali hujus Ecclesie vulgò nuncupato *ordinario* sive *Bernardi*, ubi hujusmodi functiones Archipresbytero demandantur, ad cujus limites ita quoque discernitur in dicta sententia Episcopi Farnesii de anno 1575. Et tertio fortiter ob attestationem antiqui & gravissimi Canonista *Innocentii in cap. de multa num. 6. de præbendis*, quem incidenter tamen, & aliud agendo referunt *Hosien. ibid. num. 9. Zabarell. cons. 30. num. 6. Boer. dec. 286. num. 4. & ceteris*, quod scilicet Archidiaconatus Parmensis, quamvis reputetur Dignitas, attamen quasi nullum Archidiaconi actum facit.

Singula verò dicta fundamenta examinando, ac reflectendo etiam ad solam veritatem, nullum eorum videbatur solidum & concludens; Quatenus enim pertinet ad primum; receptum est in eadem Sac. Congregatione, isto casu aliam non admitti consuetudinem nisi immemorabilem, cum tali rigore, quod nequè ad eam probandam conceditur remissiora, ubi constat eam esse improbabilem, ut me scribente pro Archidiacono illa denegata fuit Archipresbytero eam petenti in dicta *Vigilien. de anno 1651. sen 1652.* proponente *Cardinali Cornelio*, ex eo quod docebatur per Constitutiones synodales aliasque scripturas usque ab anno 1580. circiter id fuisse in controversia, unde propterea resultabat clara improbabilitas, dum præcipuum ac essentielle immemorabilis requisitum est illud, quod testes post pubertatem deponant de visu quadragenariæ pacificæ possessionis subduo tempore litis, absque eo quod quidquam in contrarium, factum, dictum, vel auditum sit, juxta celebrem *gloss. in cap. 1. de præscript. in sexto*, quotidie in foro decantatam; Quinimò ubi non confitio de improbabilitate illa conceditur, adhuc id sequitur cum clausula *non retardata interim possessione prima Dignitatis*, ut practicum fuit in dicta *Melphiten. ac habetur supra in Majoricen. disc. præced.* ideoque dictis testibus nulla fides adhibenda erat, Tum

quia de præfatis requisitis immemorabilis non bene deponerent, nequè examinati erant ser. fer. & demandato Sac. Congregationis.

Tum clarius ratione manifestæ improbabilitatis, quoniam cum ex dictis *Barbatia & Riminaldi junioris* consilii, dictaque sententia lata de anno 1575. constat per sæculum hujusmodi controversiam excitatam fuisse, impossibile est dare testes, qui de dicta pacifica quadragenaria de visu deponere possent; Ac etiam quia illa observantia, quæ testibus jam inductis ansam præbebat credendi talem esse consuetudinem, erat æquivoca, utpotè causata ab accidentali deficientia per longissimum tempus annorum 34. & ultra ordinis sacerdotalis in Archidiacono prædecessore, unde Archipresbyter, subsidiariè, & tanquam prima Dignitas habilis hujusmodi functiones explicavit.

Ad caeremoniale & sententiam, respondebam in utroque procedi cum regula præscripta per sacros Canones, & antiquos canonistas, ideoque stante propositione, quod sententia recipit interpretationem & intelligentiam à jure, *Franob. dec. 527. num. 7. Orshob. dec. 215. num. 18.* potissimè verò dum eadem sententia expressè dicit, tam de jure quam ex caeremoniali ita determinari, idcirco intelligi debent cum eodem præsupposito, cum quo dicta juris dispositio procedit, quod scilicet Archidiaconus juxta suæ dignitatis naturam & qualitatem in solo diaconali ordine constitutus esset, non descendunt autem ad speciem seu casum, quod Archidiaconus esset sacerdos, unde est casus omisus remanens sub dispositione juris.

Et ulterius advertendam quod de dicto anno 1575. quando prodijt sententia, fortius verò de tempore antiquiori, quando per Episcopum *Bernardum* dictum caeremoniale ordinatum fuit, erecta non erat Sacra Congregatio Rituum, de qua in *Constitutione 74. Sixti V.* & consequenter non prodierant illæ declarationes, per quas hodie ista materia dilucidata remanet, quod scilicet pontificales & primariæ functiones competant, non quia sit Archidiaconus vel Archipresbyter, ac ratione ipsius Dignitatis, sed quia prima Dignitas quocumque nomine nuncupetur, declarando quod censeri debeat abusus quæcumque contraria observantia, quoties non accederet immemorabilis, cujus vigore quicumque titulus de mundo melior, & sic privilegium Apostolicum seu lex foundationis allegari potest; Minusque penetrata erat hujus præminentia vera ratio superius insinuata, quod scilicet hujusmodi præminentia verè competat Capitulo, tanquam constitutivo hujus corporis politici Cathedralis formalis, cujus nomine prima Dignitas tanquam ejusdem corporis dignior & primus hujusmodi præminentiarum exercitium habet; Sed procedebatur cum antiqua leguleica simplicitate, desumendo totum exiis, quæ disponuntur, vel respectivè adnotantur *toto in. Decretalium de officio Archidiaconi & off. Archipresbyteri*, ut liquet ex eisdem *Barbatia & Riminaldi jun.* dicto antecedenti sæculo pro utraque parte in causa scribentibus, atque in hoc est antiquorum æquivocum.

Considerabam quoque notabilem circumstantiam, ob quam Archipresbyter cecidisse videretur ab hoc jure præminentiali, quamvis aliàs sibi competente, quia ut efficeretur caput Collegii consortialium, ut in alia *Parmen. discurs. sequenti* inter

ter dictos confortiales & parochos, se fecit extraneum à Capitulo, cujus non est amplius membrum, & consequenter impossibile est, ut nomine dicti corporis, & tanquam ejus caput subalternum, ac discretum à vero capite Episcopo, hujusmodi actus, sibi verè competentes explicare possent.

Demùm quatenus pertinet ad dictam traditionem *Innocentii*, quæ apud aliquos magnam faciebat impressionem, ultra propositionem, quam Advocati more deducebam, ut Doctoribus circa consuetudines, & alia quæ facti sunt deferendum non sit *Ottob. decis. 149. num. 14. Manric. decis. 357. num. 6. dec. 174. par. 4. rec. tom. 3. num. 17. cum sequen. & in aliis*; (Quod tamen, reflectendo ad veritatem, observabam incongruè applicari, utpote in casu ejus receptæ limitationis, ubi scilicet agitur de Doctore versato in loco, ac verisimiliter informato, qualis erat casus, quoniam ut patet ex *Ciaccono ad Platinam*, & clarius ex ejusdem *Innocentii* epistola de anno 1243, relata per *Vghellium tom. 2. Italia sacra fol. 226. num. 34.* dictus Pontifex in minoribus fuit Canonicus Ecclesiæ Parmen. & sic de statu Ecclesiæ benè informatus.)

Magis ad rem, indagando hujus dicti originem seu rationem, advertebam *Innocentium & Hostiensem* loqui de illo officio, quod tunc de jure compete-
 2) *bat Archidiacono circa jurisdictionalia*, quia erat Vicarius natus in temporalibus Episcopi, undè illa consuetudo, quæ successivis temporibus paulatim irrepit, ac effecta est universalis, tunc jam in ista Ecclesia initiata erat, per quam hæc jurisdictione cessabat.

Quod clarius comprobari observabam, quia in eadem sententia *Episcopi Farnesii*, lata ut supra de anno 1575, enunciatur sententia lata de anno 1279, per *Cardinalem Sabinensem* in causa verten. inter Episcopum & Archidiaconum super jurisdictione aliâ de jure Archidiacono competente, unde propterea de tempore quo scripserunt *Innoc. & Hostiens.* id erat in lite, vel saltem in controversia extrajudiciali, dum idem auctor scripsit sub *Gregorio IX.* ejus mediato prædecessore & Decretalium compilatore ante annum 1243. in quo assumptus fuit ad summum Pontificatum, obiit verò in Civitate Neapolis, gerens ibi personam Pontificis & Regis de anno 1254. unde dicta sententia fuit posterior per annos 25. Et sic quando ipse scripsit, dicta assertio erat vera saltem de facto, sed aliud est agere de jurisdictionalibus cum Episcopo, aliud verò de ceremonialibus & præminentialibus cum Archipresbytero seu Dignitate inferiori, ideoque hujusmodi traditio, in qua potissimum fundamentum constituebatur, & quæ adedè magnam faciebat impressionem pro meo judicio à casu quæstionis omninò extranea videbatur, Atque seclusa etiam affectione Advocati erga clientem, reflectendoque ad solam veritatem, bonum jus Archidiacono magis assiltere mihi videbatur.

* * *
* *

Card. de Luca de jurisdict. &c. & Præminent.

P A R M E N.
F V N E R V M.
P R O
P A R O C H I S,
C U M
C O L L E G I O C O N S O R T I A L I U M
C A T H E D R A L I S.

Casus disputatus in Sac. Congregat. Rituum, & decisus pro Parochis.

De Præminentis debitis parochis in fune-
 ribus suorum parochianorum, An locum habeant in funere Capitulari, & solemnem, in quo interveniat Capitulum Cathedralis; Et quatenus non, An idem procedat, si non interveniat dictum Capitulum, sed tantum una Dignitas, cum Collegio Beneficiatorum.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**æli series.
- 2 **D**ecisio Sac. Congregationis.
- 3 **I**n claris non intrant argumenta.
- 4 **C**apitulum ab uno tantum Canonico constitui potest.
- 5 **P**arochus in propria Parochia precedit omnes.
- 6 **C**anonici Cathedralis singulares non precedunt Capitula inferiora Collegiarum.
- 7 **C**apitulum Cathedralis precedit omnes, & de ratione.
- 8 **B**eneficiati non sunt de Capitulo.
- 9 **D**eclaratur conclusio, quod Collegia & corpora universalis precedunt singulares.
- 10 **D**eclaratur conclusio, de qua num. 4.

D I S C. XXI.

UB triplici modo seu forma in Civitate Parmæ funera defunctorum peragi solent, Prima enim species est funerum solemnium & Capitularium, in quibus ultra aiium clerum sæcularem & Regularem, intervenit etiam totum Capitulum Cathedralis; Altera species est simplicium, quæ celebrantur cum interventu proprii Parochi, ac illorum clericorum sæcularium, & Regularium, quos hæredi defuncti convocare placeat; Et tertia est mixta, quia invitatur quidem Capitulum Cathedralis, sed solum interveniunt Archipresbyter & beneficiati ejusdem Cathedralis, cujus campana major pulsatur eodem modo, quo in prima specie solemnem, atque de facto nuncupatur etiam funus Capitulare.

Quando celebratur juxta primam speciem solemnem & verè Capitularem, Parochus non habet neque prætendit consuetas præminentias supra omnes, sed cedit locum Capitulo, nedum ex juris dispositione ut infra, sed etiam ita expressè disponente hujus Ecclesiæ ceremoniali, vulgò *Bernardo* seu *Ordinario* nuncupato, Quando verò juxta secundam speciem, nulla e conversò contro-